

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Beleidsvoorstel Paraatheid en alarmering, de basis op orde
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van Bestuurscommissie Veiligheid
Status	<input checked="" type="checkbox"/> Openbaar <input type="checkbox"/> Niet openbaar
Portefeuillehouder	Roel Sluiter
Auteur	Wim Kleinhuis
Bijlagen	Beleidsvoorstel Paraatheid en alarmeren, de basis op orde
Vergaderdatum	11 februari 2021
Agendapunt	7b

Conceptbesluit

1. Te kiezen voor optie 1 (alleen investeren op beschikbaarheidssystemen) uit het beleidsvoorstel Paraatheid en alarmeren, de basis op orde.
2. Het dagelijks bestuur te verzoeken de kosten van het beleidsvoorstel (€ 50.000) op te nemen in de begroting, inclusief een voorstel hoe deze kosten te dekken.
3. De kosten voor de uitvoering (€ 50.000) in 2021 te dekken uit de vrijval kapitaalslasten 2021.

Inleiding

Iedere vier jaar voert Veiligheidsregio Fryslân een benchmark uit om te bepalen of de hoogte van de ondersteunende diensten niet uit de pas lopen. De benchmark van 2018 toonde aan dat een investering nodig was, welke in 2019 door Berenschot verder uitgewerkt is. Hieruit bleek dat er aanvullende middelen noodzakelijk waren om een aantal bedrijfsvoeringsrisico's voldoende af te dekken. Het bestuur is vervolgens akkoord gegaan met een initiële uitzetting van € 1,3 miljoen voor de meest urgente zaken. Er is tevens afgesproken de afdekking van de resterende risico's (1,2 miljoen) zal plaatsvinden als het IM-beleidsplan gereed is. Omdat voor het opstellen van dit plan tijd nodig is, zullen voor de begroting 2022 wel enkele afzonderlijke voorstellen worden gepresenteerd en ter besluitvorming aan het bestuur worden voorgelegd, zoals ook in de kaderbrief staat vermeld.

In de kaderbrief 2021 is aangekondigd dat vanuit de kolom Brandweer twee van deze voorstellen uitgewerkt worden als beleidsvoorstel, en voorgelegd worden aan de Bestuurscommissie Veiligheid. Het gaat om de beleidsvoorstellen **Paraatheid en alarmering, de basis op orde** en **Navigatie en statussen, de basis op orde**. In deze oplegnotitie werken we de eerste uit.

De brandweezorg in Fryslân is gebaseerd op een netwerk van vrijwillige posten op basis van vrije instroom. Bij elke alarmering is het dus noodzakelijk dat er voldoende mensen opkomen. Bij het ontbreken van cruciale functies zoals chauffeur of bevelvoerder of een groot tekort aan mensen gaat de brandweereenheid niet rijden en zal een naburige post gealarmeerd worden. Of er een tekort is blijkt vaak pas minuten na de alarmering, hetgeen leidt tot een tot aanzienlijke vertraging in de opkomst.

Het borgen van de paraatheid is dus één van de kernactiviteiten van de brandweerorganisatie. Naast het op orde hebben van de bezetting van de posten, en ondersteuning vanuit de beroepsorganisatie is het inzichtelijk hebben van de te verwachten paraatheid een snelle respons op onderbezetting dus essentieel.

Voortvloeiend uit het Dekkingsplan 2.0 heeft binnen Brandweer Fryslân een pilot plaatsgevonden rond het gebruik van beschikbaarheidssystemen en tweewegpaging (Slimme Piepers). De uitkomsten daarvan laten zien dat goed gebruik van beschikbaarheidssystemen de mogelijkheid geeft om voorspelbare problemen in de beschikbaarheid op te pakken en zo de paraatheid te verhogen. Tweewegpaging biedt de mogelijkheid om binnen 45 seconden te reageren op onderbezetting en zo veel tijd te besparen bij het aanvullend alarmeren. Ook bieden tweewegpaggers en bijbehorende softwaresystemen aanvullende mogelijkheden om de paraatheid inzichtelijk te maken zoals op basis van GPS en afstand tot de kazerne mensen geautomatiseerd uit te melden, en het aangeven van kortdurende afwezigheid.

De pilot laat zien dat technisch gezien de hooggespannen verwachtingen van de tweewegpaggers (snelle respons, koppeling met meldkamer, inzicht) waar te maken zijn. Echter bleek uit de gebruikersfeedback dat paggers zelf nog onvoldoende ontwikkeld zijn (formaat, batterijduur, kwaliteit, gebruikersgemak). Dit in combinatie met de hoge kosten (€ 275.000 structureel per jaar) maakt dat het op dit moment niet opportuun wordt geacht om deze investering te doen. Het is wel de verwachting dat beperkingen in de paggers in de toekomst door technische doorontwikkeling worden opgelost.

Vandaar dat in de uitwerking van dit beleidsvoorstel een alternatief scenario is opgenomen. Dit vraagt een veel beperktere investering in beschikbaarheidssystemen om zo toch risico's in de paraatheid voldoende af te dekken.

Ervaringen met reeds aanwezig beschikbaarheidssystemen, en extra testen in de pilot laten zien dat inzicht in de paraatheid bijdraagt aan de borging daarvan. Bijvoorbeeld wanneer vooraf inzichtelijk is dat er op een zaterdagochtend geen chauffeurs aanwezig zijn, kan gericht actie ondernomen worden, zodat er toch een chauffeur beschikbaar is. En bij bekende tekorten tijdens kantoor tijden kan regelmatig gebruik gemaakt worden van inzet van medewerkers van de beroepsorganisatie om op dat moment hun werkzaamheden op die kazerne te verrichten, en daarmee uitruk van de post te kunnen garanderen. Ook kan bij alarmering na opkomst op de post (4 minuten) eerder een tekort aan mensen worden voorzien.

Op dit moment zijn de financiële slechts toereikend om 55% van alle posten/vrijwilligers van een beschikbaarheidssysteem te voorzien. Hierdoor kan het voorkomen dat er bij incidenten onvoldoende vrijwilligers opkomen om de brandweerauto te laten uitrukken, terwijl als er beter inzicht was geweest dit met compenserende maatregelen voorkomen had kunnen worden. Kortom, een investering in beschikbaarheidssystemen is op dit moment de meest doelmatige wijze waarop de paraatheid in Fryslân verder kan worden ondersteund en verbeterd.

Via deze oplegnotitie vraag ik aan de bestuurscommissie om uit de drie scenario's, zoals ze zijn uitgewerkt in het beleidsvoorstel Paraatheid en alarmeren, de basis op orde, te kiezen voor scenario 1: alleen investeren op beschikbaarheidssystemen, en hiervoor de bijbehorende middelen in de begroting op te laten nemen.

Beoogd effect

- Voorkomen van vertraging van de brandweerinzet door middel van inzicht met beschikbaarheidssystemen het aantal gevallen onderbezetting omlaag te brengen.
- Optimaliseren van de paraatheid van de brandweer in Fryslân door alle posten te voorzien van een beschikbaarheidssysteem.

Argumenten

1.1 Dit leidt tot een substantiële verbetering van de operationele prestaties van Brandweer Fryslân

Met de investering in beschikbaarheidssystemen kunnen knelpunten in de paraatheid eerder in kaart worden gebracht, bijvoorbeeld op het gebied van de beschikbaarheid van chauffeurs of een knelpunt in de totale bezetting. Met dit inzicht kunnen tijdig compenserende maatregelen getroffen worden. Dit kan net het verschil maken of de brandweer wel of niet op tijd aanwezig is om hulp te verlenen.

1.2 Dit levert inzicht over de bezetting van posten

Op posten zonder beschikbaarheidssysteem kan onderbezetting voorkomen zonder dat dit op voorhand bekend is. Het beschikbaar hebben van een beschikbaarheidssysteem levert hier inzicht in, waardoor tijdig geacteerd kan worden op eventuele onderbezetting.

1.3 Hierdoor hebben we beter inzicht welke sleutelfuncties onvoldoende bezet zijn

Betere monitoring van beschikbaar personeel geeft meer inzicht in welke sleutelfuncties het knelpunt zijn. Hier kan vervolgens op worden geanticipeerd door gerichte werving of het tijdig opleiden van bestaande vrijwilligers.

2.1 Dit scenario levert de beste prijs-kwaliteit verhouding

Het inzetten van tweewegpagers levert inhoudelijk de meeste kwaliteitswinst op, en zorgt voor een minimalisering aan risico's. De feedback van de gebruikers laat echter zien dat de huidige pagers nog een verdere doorontwikkeling behoeven. Het alleen investeren in beschikbaarheidssystemen kost aanzienlijk minder en zorgt voor een afname van de meest basale risico's, en is daarom een aantrekkelijk alternatief.

2.2 In de begroting vindt de integrale afweging over de financiële dekking plaats

Na een positief advies van de bestuurscommissie neemt het dagelijks bestuur de kosten van het beleidsvoorstel op in de begroting, inclusief een voorstel hoe deze kosten te dekken. Zo kan het algemeen bestuur een integrale afweging maken tussen alle beleidsvoorstellen.

3.1 Zo hoeft de uitvoering niet te wachten tot 2022

Na een positief besluit wordt de uitwerking opgenomen in de begroting 2022. Echter, gelet op het risico dat we lopen op dit gebied is het wenselijk dat we direct na vaststelling van de begroting 2022 eind juni te implementeren. Door deze middelen te dekken met de incidentele vrijval van kapitaallasten kunnen we dit jaar starten.

3.2 De vrijval van kapitaallasten is voldoende om de kosten te dekken

Bij het opstellen van de oplegnotitie was het precieze bedrag aan vrijval nog niet bekend, maar de eerste indicatie laat zien dat de meevaller ruim voldoende is om de kosten te dekken.

Kanttekeningen/risico's

1.1 Het nieuwe systeem vraagt ook om nieuw gedrag van vrijwilligers

In de opstartfase zijn sommige vrijwilligers terughoudend met het op voorhand doorgeven van hun beschikbaarheid. Echter, de uitgebreide ervaring die inmiddels is opgedaan met deze systemen laat zien dat met de juiste uitleg en begeleiding met het uiteindelijk ervaart als prettig hulpmiddel voor het waarborgen van de paraatheid van de eigen post.

1.2 Een extra systeem brengt ook een extra beheerlast met zich mee

Beschikbaarheidssystemen zijn op sommige plekken in de organisatie al vele jaren in gebruik. Nadat de werkzaamheden rondom de implementatie zijn afgerond draaien de systemen stabiel en kunnen met weinig inspanning in de lucht worden gehouden. Binnen de bestaande personele formatie is ruimte om deze beheerlast op te vangen.

Financiële consequenties

€ 50.000 voor uitbreiding licenties op software van beschikbaarheidssystemen en het aanschaffen en op afschrijving zetten van bijbehorende hardware op de kazerne (Weergave paraatheid op kazerne monitor).

Vervolgaanpak/uitvoering

Na toekenning financiële middelen van optie 1 zal er eerst worden gestart met de uitrol van beschikbaarheid systemen op posten die hier nog niet de beschikking over hebben. Daarna wordt een systeem opgezet voor regio breed structureel onderhoud en vervanging.

Communicatie

Over de voortgang van de implementatie zal intern binnen de brandweerorganisatie worden gecommuniceerd.

Besluit:

- niet vastgesteld
- ongewijzigd vastgesteld
- gewijzigd vastgesteld als volgt:

Kopie naar auteur

**Paraaf
secretaris:**